

MEM-284: Κυματική Διάδοση

Τμήμα Μαθηματικών και Εφαρμοσμένων Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κώστας Σμαραγδάκης (<https://kesmarag.gitlab.io>)

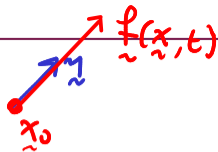
5η Διάλεξη - 3.2.2022

Εξίσωση Poisson

$$\nabla^2 \mathcal{G}(\mathbf{x}, t) = \delta(\mathbf{x})$$

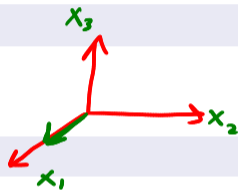
$$\mathcal{G}(\mathbf{x}, t) = -\frac{1}{4\pi r}, \quad r = [(x_1 - x_{01})^2 + (x_2 - x_{02})^2 + (x_3 - x_{03})^2]^{1/2}$$

$$\mathbf{f}(\mathbf{x}, t) = \mathbf{n}g(t)\delta(\mathbf{x} - \mathbf{x}_0)$$

Παράδειγμα : $\mathbf{n} = (1, 0, 0)$

$$\tilde{\mathbf{f}} = (g(t)\delta(\tilde{x}_1 - \tilde{x}_{01}), 0, 0)^T$$

$$\tilde{\mathbf{n}} = (\delta_{1p}, \delta_{2p}, \delta_{3p})$$

Μια αναπαράσταση με δυναμικά για την \mathbf{f}

$$\tilde{\mathbf{f}} = \alpha^2 \nabla F + \beta^2 \nabla \times \mathbf{Z}$$

$$\alpha^2 F = -\nabla \cdot \left(\frac{\mathbf{n}}{4\pi r} \right) g(t)$$

$$\beta^2 \mathbf{Z} = \nabla \times \left(\frac{\mathbf{n}}{4\pi r} \right) g(t)$$

$$\nabla^2 \left(-\frac{1}{4\pi r} \right) = \delta(\vec{x}) \quad r = \|\vec{x}\|$$

$$\nabla^2 \vec{u} = \nabla(\nabla \cdot \vec{u}) - \nabla \times \nabla \times \vec{u}$$

$$\eta \delta(\vec{x}) = \nabla \left(\nabla \cdot \left(-\frac{\eta}{4\pi r} \right) \right) - \nabla \times \nabla \times \left(-\frac{\eta}{4\pi r} \right)$$

$$\begin{aligned} \eta \delta(\vec{x}) g(t) &= \nabla \left(\underbrace{\nabla \cdot \left(\frac{\eta}{4\pi r} \right) g(t)}_{\alpha^2 F} \right) + \nabla \times \left(\underbrace{\nabla \times \left(\frac{\eta}{4\pi r} \right) g(t)}_{\beta^2 \vec{Z}} \right) \\ &= \alpha^2 \nabla F + \beta^2 \nabla \times \vec{Z}. \end{aligned}$$

$$\nabla^2 \phi - \alpha^{-2} \ddot{\phi} - \alpha^{-2} g(t) \nabla \cdot \left(\frac{\mathbf{n}}{4\pi r} \right) = 0$$

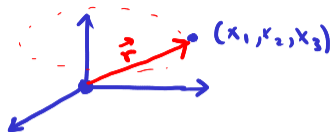
$$\nabla^2 \psi - \beta^{-2} \ddot{\psi} + \beta^{-2} g(t) \nabla \times \left(\frac{\mathbf{n}}{4\pi r} \right) = 0$$

Βρίσκουμε Φ και Ψ βαθμικά τ.ω

► Ορίζουμε $\phi = \nabla \cdot (\Phi \mathbf{n})$, $\psi = -\nabla \times (\Psi \mathbf{n})$

$$\nabla^2 (\nabla \cdot \Phi \mathbf{n}) - \alpha^{-2} \nabla \cdot (\ddot{\Phi} \mathbf{n}) - \alpha^{-2} g(t) \nabla \cdot \left(\frac{\mathbf{n}}{4\pi r} \right) = 0$$

$$\phi(x_1, x_2, x_3, t)$$

$$\nabla^2 \Phi - \alpha^{-2} \ddot{\Phi} - \alpha^{-2} g(t) \frac{1}{4\pi r} = 0$$

$$\nabla^2 \Psi - \beta^{-2} \ddot{\Psi} - \beta^{-2} g(t) \frac{1}{4\pi r} = 0$$

- Οι δύο εξισώσεις διαφέρουν μόνο στις ταχύτητες διάδοσης (α, β) .

$$\Phi(\mathbf{x}, t; \mathbf{x}_0)$$

$$\nabla^2 \Phi - \alpha^{-2} \ddot{\Phi} - \alpha^{-2} g(t) \frac{1}{4\pi r} = 0$$

3D

Η εξίσωση στις σφαιρικές συντεταγμένες

Ασκηση ∇^2

$$\Phi(\underline{x}, t) \rightarrow \Phi(r, t)$$

$$\Phi(r, t), \quad r > 0$$

$$\frac{1}{r^2} \frac{\partial}{\partial r} \left(r^2 \frac{\partial \Phi}{\partial r} \right) - \alpha^{-2} \ddot{\Phi} - \alpha^{-2} g(t) \frac{1}{4\pi r} = 0$$

$$\Phi(r, 0) = 0, \quad \dot{\Phi}(r, 0) = 0$$

← Αρχικές συνθήκες.

$$\frac{\partial \Phi}{\partial r} = \frac{r \chi_r - \chi}{r^2}$$

$$r^2 \phi_r = r \chi_r - \chi$$

$$(r^2 \phi_r)' = \chi_r + r \chi_{rr} - \chi_r = r \chi_{rr}$$

- Το πρόβλημα λύνεται πιο εύκολα με αλλαγή μεταβλητής

$$\Phi(r, t) = \frac{\mathcal{X}(r, t)}{r}, \quad r > 0$$

$$\mathcal{X}_{rr} - \alpha^{-2} \ddot{\mathcal{X}} - \alpha^{-2} \frac{g(t)}{4\pi} = 0$$

$$\mathcal{X}(r, 0) = 0, \quad \dot{\mathcal{X}}(r, 0) = 0$$

$$\frac{1}{r^2} (r^2 \Phi_r)' = \frac{\chi_{rr}}{r}$$

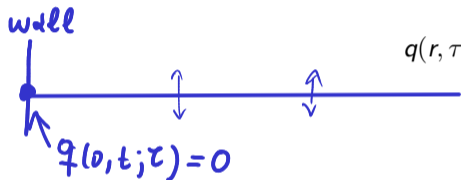
$$\ddot{\Phi} = \frac{\ddot{\chi}}{r}$$

$$\chi_{rr} - \alpha^{-2} \ddot{\chi} + f = 0$$

$$\chi(r, 0) = 0, \quad \dot{\chi}(r, 0) = 0.$$

$$q_{rr}(r, t; \tau) - \alpha^{-2} \ddot{q}(r, t; \tau) = 0$$

$$q(r, \tau; \tau) = 0, \quad \dot{q}(r, \tau; \tau) = -\frac{g(\tau)}{4\pi}$$

← Αρχικές συνθήκες
(αρχή του χρόνου τ)

$$\chi(r, t) = \int_0^t q(r, t; \tau) d\tau$$

- ▶ Το πρόβλημα είναι ορισμένο για $r > 0$
- ▶ Θα λύσουμε βρίσκοντας τη λύση για $r \in \mathbb{R}$ εισάγοντας επιπλέον τη συνοριακή συνθήκη $q(0, t; \tau) = 0$
- ▶ Στη συνέχεια θα περιορίσουμε τη λύση στο $r > 0$

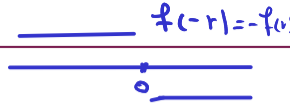
Ενώ τα αρχικά δεδομένα (αρχική μετατόπιση και ταχύτητα είναι πεπεσμένη συνάρτηση) τότε και η λύση θα είναι πεπεσμένη ως προς το r

Θέματα συναρτήσεων Green

$$H(r) = \begin{cases} 1, & r > 0 \\ 0, & r \leq 0 \end{cases}$$

Q - συμβολίζει την επέκταση
 σε όλο το \mathbb{R}

$$Q_{rr}(r, t; \tau) - \alpha^{-2} \ddot{Q}(r, t; \tau) = 0$$

$$r \in \mathbb{R} \quad \begin{cases} -\frac{g(z)}{4\pi}, & r > 0 \\ 0, & r = 0 \\ \frac{g(z)}{4\pi}, & r < 0 \end{cases}$$

$$Q(r, \tau; \tau) = 0, \quad \dot{Q}(r, \tau; \tau) = -\frac{g(\tau)}{4\pi} H(r) + \frac{g(\tau)}{4\pi} H(-r) =$$

Λυσή για $r > \alpha(t - \tau)$

$$Q(r, t; \tau) = -\frac{1}{2\alpha} \int_{r - \alpha(t - \tau)}^{r + \alpha(t - \tau)} \frac{g(\tau)}{4\pi} d\xi = -\frac{g(\tau)}{4\pi} (t - \tau)$$

Λυσή για $r < \alpha(t - \tau)$

$$Q(r, t; \tau) = -\frac{1}{2\alpha} \int_{\alpha(t - \tau) - r}^{r + \alpha(t - \tau)} \frac{g(\tau)}{4\pi} d\xi = -\frac{g(\tau)}{\alpha 4\pi} r$$

$$-\frac{1}{2a} \int_{r-a(t-z)}^{r+a(t-z)} \frac{g(z)}{4\pi} dz = -\frac{1}{2a} \frac{g(z)}{4\pi} \left[\underbrace{r+a(t-z) - \cancel{r+a(t-z)}}_{2a(t-z)} \right]$$

$$-\frac{1}{2a} \int_{a(t-r)-r}^{r+a(t-r)} \frac{g(z)}{4\pi} dz = -\frac{g(z)}{2a \cdot 4\pi} \left[\underbrace{r+a(t-r) - a(t-r) + r}_{2r} \right]$$

$$q(r, t; \tau) = Q(r, t; \tau) \Big|_{r > 0}$$

Λύση για $r > \alpha(t - \tau)$

$$q(r, t; \tau) = -\frac{1}{2\alpha} \int_{r - \alpha(t - \tau)}^{r + \alpha(t - \tau)} \frac{g(\tau)}{4\pi} d\xi = -\frac{g(\tau)}{4\pi} (t - \tau)$$

Λύση για $0 < r < \alpha(t - \tau)$

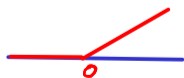
$$q(r, t; \tau) = -\frac{1}{2\alpha} \int_{\alpha(t - \tau) - r}^{r + \alpha(t - \tau)} \frac{g(\tau)}{4\pi} d\xi = -\frac{g(\tau)}{\alpha 4\pi} r$$

$$t - \tau - r/\alpha > 0$$

$$\alpha(t - \tau) - r > 0$$

$$\frac{t - \tau - r/\alpha - t + \tau}{4\pi}$$

► Συνοπτικά γράφουμε

όπου $R(\xi) = \xi H(\xi)$

$$= \begin{cases} \xi, & \xi > 0 \\ 0, & \xi \leq 0 \end{cases}$$

$$q(r, t; \tau) = \left(\frac{R(t - \tau - r/\alpha)}{4\pi} - \frac{t - \tau}{4\pi} \right) g(\tau)$$

$$t - \tau - r/\alpha < 0$$

$$-\frac{t - \tau}{4\pi} g(\tau)$$

$$\chi(r, t) = \int_0^t \left(\frac{R(t-\tau-r/\alpha)}{4\pi} - \frac{t-\tau}{4\pi} \right) \delta(\tau) d\tau$$

$$\stackrel{\tau=0}{=} \frac{R(t-r/\alpha)}{4\pi} - \frac{t}{4\pi}$$

Για $g(t) = \delta(t)$ έχουμε

$$\xi(r, t) = \frac{R(t-r/\alpha)}{4\pi} - \frac{t}{4\pi}$$

$$\int f(t) \delta(t-t_0) dt = f(t_0)$$

$$\Phi = \frac{\chi}{r}$$

Επομένως

$$\Phi(r, t) = \frac{R(t-r/\alpha)}{4\pi r} - \frac{t}{4\pi r}, \quad r > 0$$

Ομοία

$$\Psi(r, t) = \frac{R(t-r/\beta)}{4\pi r} - \frac{t}{4\pi r}, \quad r > 0$$

$$\varphi = \nabla \cdot (\Phi \underline{n}) \quad \underline{\psi} = -\nabla \times (\Psi \underline{n})$$

$$\underline{G}_{ip} = \nabla \varphi + \nabla \times \underline{\psi}$$

$$H(t) = \begin{cases} 1, & t > 0 \\ 0, & t \leq 0 \end{cases}$$

$$R(t) = tH(t)$$

$$\underline{G}_{ip}(\underline{x}, t)$$

$$\underline{G}_{ip} = \frac{\gamma_i \gamma_p}{4\pi \rho \alpha^2 r} \delta(t - r/\alpha) + \frac{(\delta_{ip} - \gamma_i \gamma_p)}{4\pi \rho \beta^2 r} \delta(t - r/\beta)$$

$$\left\{ \begin{aligned} & - \frac{(\delta_{ip} - 3\gamma_i \gamma_p)}{4\pi \rho \alpha^2} \left[\frac{\alpha}{r^2} H(t - r/\alpha) + \frac{\alpha^2}{r^3} R(t - r/\alpha) \right] \\ & + \frac{(\delta_{ip} - 3\gamma_i \gamma_p)}{4\pi \rho \beta^2} \left[\frac{\beta}{r^2} H(t - r/\beta) + \frac{\beta^2}{r^3} R(t - r/\beta) \right] \end{aligned} \right.$$

$$A = \frac{\delta_{ip} - 3\gamma_i \gamma_p}{4\pi \rho}$$

όπου $\gamma_i = x_i/r$

$t > r/\alpha$.

$$\frac{\alpha}{r^2} H(t - r/\alpha) + \frac{\alpha^2}{r^3} R(t - r/\alpha) = \frac{\alpha}{r^2} + \frac{\alpha^2}{r^3} (t - r/\alpha) = \frac{\alpha^2}{r^3} t$$

$$= \begin{cases} \frac{\alpha}{r^2} + \frac{\alpha^2}{r^3} \cdot (t - r/\alpha) = \frac{\alpha}{r^2} + \frac{\alpha^2}{r^3} t - \frac{\alpha}{r^2} = \frac{\alpha^2}{r^3} t, & t > r/\alpha \\ 0, & \text{διαφορετικά} \end{cases}$$

$$\textcircled{*} \quad \overbrace{-A \cdot \frac{t}{r^3}}^{t > r/\alpha} + \overbrace{A \frac{t}{r^3}}^{t > r/\beta}$$

$$-A \frac{r}{r^3 \alpha} = -\frac{A}{r^2 \alpha}$$

Τελικά η συνάρτηση Green γράφεται

$$\mathcal{G}_{ip}(\mathbf{x}, t) = \frac{\gamma_i \gamma_p}{4\pi \rho \alpha^2 r} \delta(t - r/\alpha) + \frac{(\delta_{ip} - \gamma_i \gamma_p)}{4\pi \rho \beta^2 r} \delta(t - r/\beta) - \frac{(\delta_{ip} - 3\gamma_i \gamma_p)}{4\pi \rho r^3} t H(t, r/\alpha, r/\beta)$$

$$\delta_{ip} = \begin{cases} 1, & i=p \\ 0, & i \neq p \end{cases}$$

$$H(t, r/\alpha, r/\beta) = \begin{cases} 1, & t \in [r/\alpha, r/\beta) \\ 0, & \text{διαφορετικά} \end{cases}$$

$$v = 10.000 \text{ m}$$

Λύση μακρινού πεδίου (far field) $v \gg 0$

$$\mathcal{G}_{ip} = \mathcal{G}_{ip}^P + \mathcal{G}_{ip}^S$$

P-wave

Primary

$$\delta_{ij} = \frac{x_i x_j}{r^2}$$

$$\mathcal{G}_{ip}^P = \frac{\gamma_i \gamma_p}{4\pi \rho \alpha^2 r} \delta(t - r/\alpha)$$

S-wave

Secondary

$$\mathcal{G}_{ip}^S = \frac{(\delta_{ip} - \gamma_i \gamma_p)}{4\pi \rho \beta^2 r} \delta(t - r/\beta)$$

